

Pozn.: základní osnova v bodech, příklad textu dané sekce kurzívou, nutno upravit na pro podmínky specifické ordinace, vzory najdete také na webových stránkách krajských hygienických stanic

Vzor č. 1 - PL
Provozní řád pro zdravotnická zařízení.

I. Základní údaje

1. adresa zdravotnického zařízení
2. název a adresa provozovatele
3. IČO, pokud je již přiděleno
4. číslo telefonu, faxu, e-mail
5. ordinační hodiny
6. vedoucí pracoviště

II. Obecné údaje

7. charakteristika a zaměření pracoviště, rozsah poskytované péče
poskytování léčebně-preventivní péče, příp. pracovně-lékařských služeb
8. umístění zdravotnického zařízení (podlaží), dispoziční uspořádání (ordinace, přípravná sestry, čekárna, vedlejší pomocné a provozní místnosti), plocha, základní vybavení místností, vybavení přístroji, ukládání zdravotnického materiálu a oděvů, hygienické vybavení pro personál a pacienty
Ordinace (...m²) je umístěna v ...patře budovy ..., plocha místností. Všechny místnosti jsou vybaveny nábytkem se snadno omyvatelnými povrchy, podlahy jsou kryty linoleem, vše je snadno čistitelné a dezinfikovatelné. Stěny místností jsou čistě vymalovány, povrch je do 180 cm omyvatelný. Ordinace je vybavena ...dřezem (dřezy) a ...umyvadlem (umyvadly), nad nimiž jsou zdi obloženy keramickým obkladem. V ordinaci je nábytek a vybavení požadované příslušnou vyhláškou (92/2012 Sb.) pro obor všeobecného a praktického lékařství včetně chladničky vybavené teploměrem a skladovacích prostor pro zásobní materiál a prostředky. V oddělených prostorách je skříňka na uložení úklidových prostředků, skříňka na použité prádlo a chladnička na odpady. Čekárna je vybavena omyvatelnými lavicemi. WC je vybaveno patřičnou sanitární keramikou včetně umyvadla. WC pro pacienty je odděleno pro muže a ženy. Větráno je oknem, WC pro personál je v jiné místnosti.
9. personální zajištění, odbornost
V zařízení pracuje...lékařů, ...sester (úvazek).

III. Hygienický režim provozu zařízení

10. zásady pro odběr a vyšetření biologického materiálu – je-li prováděn
Odběr biologického materiálu se provádí na vyhrazeném místě v místnosti sestry. Používá se pouze jednorázový materiál /stříkačky, jehly, rukavice, ústenky/ a to vždy pro jednu ošetřovanou fyzickou osobu... Žádanka o vyšetření biologického materiálu obsahuje všechny identifikační údaje tj.: jméno a příjmení, RČ, adresu místa pobytu, kód pojišťovny,

identifikační číslo pracoviště, jmenovku a podpis lékaře, označení druhu materiálu, diagnózu, požadavek na vyšetření, datum a hodinu odběru.

Žádanka je uložena tak, aby během transportu nedošlo k její kontaminaci biologickým materiálem.

Odebraný biologický materiál se v NZZ neskladuje. Biologický materiál se ukládá do standardizovaných nádob a transport probíhá v dekontaminovatelných přepravech.

Dekontaminaci přepravních nádob zajišťuje smluvní laboratoř.

Použitý materiál /obvazový materiál, buničité čtverce, rukavice/ se ukládá do nepropustných krabic na kontaminovaný materiál, které dodává laboratoř. Drobný ostrý odpad (použité stříkačky, jehly apod.) je ukládán bez další manipulace do nepropíchnutelných, uzavíratelných a spalitelných nádob (kryty na použité jehly se nenasazují). Značení nádob na odpad – názvem a katalogovým číslem odpadu

Odběr moči se provádí do jednorázových kelímků, které jsou poté laboratoří likvidovány.

Veškeré části přístrojů a pomůcek, které jsou používány ve zdravotnickém zařízení a přišly do kontaktu s pacientem, jsou následně mechanicky očištěny, dezinfikovány, opláchnuty pitnou vodou, usušeny a uloženy tak, aby byly chráněny před sekundární kontaminací.

11. zásady přípravy injekcí a infuzí – jsou-li aplikovány

Infuzní roztoky nebo léčivo určené k bolusovému podání i. v. cestou se upravuje jen na omyté a dezinfikované ploše po hygienické dezinfekci rukou alkoholovým dezinfekčním prostředkem. Je nutné zachovat zásady aseptické přípravy. Léky jsou připravovány pouze z originálních balení s příbalovým letákem bezprostředně před aplikací. Úprava léčiva zahrnuje rozpouštění prášku, ředění a jeho převod z původní lahvičky nebo ampule do stříkačky nebo infuzního kontejneru/vaku. Po celou dobu přípravy a aplikace léčiva jsou používány odpovídající ochranné pomůcky (latexové či nitrilové rukavice a ústenka). Kůže je před aplikací injekce/zavedením kanyly dezinfikována alkoholovým dezinfekčním prostředkem a otřena sterilním tampónem.

12. zásady příjmu a ošetřování pacientů ve zdravotnických zařízeních

Personál je povinen v zájmu prevence vzniku a šíření infekcí spojených se zdravotní péčí a profesionálních onemocnění dodržovat tyto zásady:

Obecná opatření

- dodržují se zásady aseptické manipulace se sterilními pomůckami a nástroji, dekontaminace pomůcek a prostředí v souladu s platnými předpisy
- při práci se používají předepsané ochranné pracovní prostředky a pomůcky dle charakteru vykonávané činnosti: kalhoty, košile, obuv, jednorázové rukavice, ústní rouška, příp. respirátor, v případě zvýšeného epidemiologického rizika dezinfikovatelný štít a jednorázový empír
- k vyšetření každého pacienta personál přistupuje až po umytí rukou a ruce si utírá do jednorázového materiálu, který je uložen v krytém zásobníku
- hygienickou dezinfekci rukou musí provést zdravotničtí pracovníci vždy po kontaktu s infekčním materiálem, a to po každém jednotlivém zdravotnickém výkonu u jednotlivých fyzických osob, vždy před ošetřením pacienta, vždy po manipulaci s biologickým materiálem nebo kontaminovanými předměty včetně použitého prádla a nebezpečného odpadu virucidním dezinfekčním přípravkem

- při ošetřování pacientů využívat bariérové ošetřovací techniky, používat pouze dekontaminované pomůcky, pracovní plochy musí být vyčleněny podle charakteru vykonávané činnosti
- na pokrytí vyšetřovacích stolů a lehátek, kde dochází ke styku s obnaženou částí těla pacienta se používá jednorázový materiál, který je měněn po každém pacientovi
- k parenterálním zákrokům včetně drenáže ran a tělních dutin, zavádění močových katetrů se používají pouze sterilní nástroje a pomůcky a při manipulaci s nimi se dodržují zásady aseptické manipulace
- podávky pro manipulaci se sterilním materiálem se ukládají v konzervačním nebo dezinfekčním roztoku k tomuto účelu určeném s výměnou max. do 24 hod
- při manipulaci se sterilními pomůckami se dodržují zásady asepse a sterility, vysterilizované nástroje se uchovávají ve sterilizačních obalech (případně ještě v ochranných obalech) s dodržáním vyznačené expirační doby
- odběr a manipulace s biologickým materiálem se provádí na vyčleněném odběrovém místě, při odběru materiálu se postupuje podle § 5. vyhl. č. 306/2012 Sb.
- jednorázové pomůcky se nesmí opakovaně používat ani po jejich sterilizaci
- platí zákaz nošení šperků na ruku, zákaz kouření, konzumace potravin a nápojů

13. Dezinfekční režim – dezinfekce ploch, povrchů, nástrojů, pomůcek a materiálů (jakými přípravky, oblast použití, koncentrace, expirace frekvence, kdo zodpovídá), dezinfekce rukou, dezinfekce kůže před vpichem. Příprava dezinfekčních roztoků. Střídání dezinfekčních přípravků s různou účinnou látkou, dezinfekce povrchů a ploch při znečištění biologickým materiálem.

Dezinfekční roztoky jsou připravovány dle návodu, datum přípravy je čitelně označeno na nádobách, do kterých jsou roztoky připravovány, je dodržována předepsaná koncentrace i expoziční doba. Všechny prostředky používané v ordinaci mají mikrobicidní a virucidní účinky. K zabránění vzniku selekce, případně rezistence mikrobů se střídají dezinfekční prostředky s různými aktivními látkami.

Dezinfekce rukou je prováděna vždy po zdravotnických výkonech u fyzických osob, po manipulaci s biologickým materiálem a použitým prádlem, ruce jsou utírány do jednorázových papírových ručníků uložených v krytém zásobníku. Na pokrytí vyšetřovacího lůžka je používán papírový materiál měněný po každém použití. Použité nástroje a pomůcky kontaminované biologickým materiálem jsou zdravotnickými pracovníky čištěny po předchozí dekontaminaci dezinfekčním prostředkem s virucidním účinkem. Dekontaminace místa potřísněného biologickým materiálem se provádí okamžitě pokrytím absorbentem nebo papírovou vatou smočenou v dezinfekčním prostředku. Použité nástroje určené k opakovanému použití jsou dekontaminovány. Pomůcky jednorázové jsou likvidovány dle charakteru použití (biologický nebo jiný odpad – pevný, či tekutý, nebezpečný) dle zásad uvedených v oddílech o likvidaci odpadů. Jednorázové pomůcky se likvidují, nepoužívají se opakovaně. Za dodržování dezinfekčního režimu odpovídá lékař. Sterilizace se neprovádí, je využíván výhradně jednoúčelový sterilní materiál.

Pozn.: v případě, že se v ambulanci sterilizuje – popsat typ přístroje, parametry sterilizace, použité sterilizační obaly, kontrola a monitoring sterilizačního procesu, dokumentace, způsob uložení vysterilizovaného materiálu.

14. Manipulace s prádlem

- výměna pracovního oděvu, lůžkovin
- zacházení s použitým prádlem, vč. uskladnění
- zacházení s čistým prádlem, vč. uskladnění
- zajištění praní, uvést název a adresu prádelny

Zdravotničtí pracovníci nosí čisté ochranné prostředky vyčleněné pouze pro vlastní pracoviště. Čisté prádlo je uloženo v uzavřených skříních. Použité ochranné pracovní oděvy jsou uskladňovány ve skříni k tomu určené, zásadně odděleně od čistých pracovních a osobních oděvů. Oděvy, určené k praní jsou uloženy v plastových pytlích v oddělené skříňce ve zvláštní místnosti. Pracovní oděvy jsou obměňovány podle potřeby, minimálně 1x za týden, nebo ihned po kontaminaci biologickým materiálem. V případě potřísnění je oděv nejprve dekontaminován ponořením do 3% roztoku SAVO. Praní prádla je zajištěno smluvně firmou...

15. Úklid

- způsob a frekvence úklidu
- uložení úklidových prostředků, diferenciacie dle prostor
- kdo úklid zajišťuje, uvést jaká firma, popřípadě zda je prováděn úklid vlastními silami
- technologický postup úklidu

Úklid ordinace je zajištěn částečně smluvně nájemcem, částečně zajišťuje pracoviště svými silami, zejména s ohledem na účinky a nutnost střídání dezinfekčních prostředků. Jsou k dispozici odměrky a tabulky s návodem k ředění roztoků, tabulky s diferenciací úklidových prostředků dle prostorů. Kontrola je prováděna zdravotnickým pracovníkem. Denně před začátkem ordinace se provádí otření všech vrchních ploch na vlhko s použitím dezinfekčních prostředků, dle potřeby i průběžně během ordinace, zvláště dojde-li ke kontaminaci. Úklid ordinace je denně prováděn po skončení ordinačních hodin na vlhko s použitím dezinfekčních prostředků předepsaných dezinfekčním řádem. Denním úklidem se rozumí omytí všech omyvatelných ploch, vynesení a vytření košů na odpadky, očištění umyvadel a dřezů doporučenými dezinfekčními prostředky v předepsaných koncentracích. +x týdně je prováděn velký úklid, zahrnující otření dveří, omyvatelných stěn, zrcadel, ošetření sifonů, omytí pracovní obuvi apod. Úklidové pomůcky a prostředky (smeták, mop, kbelíky, utěrky) jsou umístěny zčásti v oddělené skříňce k tomuto účelu...(kde), aby bylo možno v případě nutnosti provést úklid i během ordinace v případě znečištění, zvláště při kontaminaci. Úklid WC a čekárny je zajištěn smluvně nájemcem.

Malování zařízení je zajišťováno 1x 2 roky a vždy ihned po znečištění. Jsou realizována opatření proti výskytu a šíření hmyzu a hlodavců.

Zásobování vodou a odkanalizování: městská vodovodní a kanalizační síť.

16. Odpady

- manipulace a likvidace pevných obalů, komunálního odpadu
- manipulace a likvidace nebezpečného odpadu-manipulace a likvidace ostrých předmětů
- ukládání odpadů, teplota, doba frekvence odvozu
- likvidace tekutých odpadů
- smluvní firma zajišťující likvidaci –uvést název a adresu firmy

Veškerý odpad se odstraňuje dle metodiky doporučené pro manipulaci s odpady dle platné vyhlášky. Odpad je tříděn dle metodického návodu MZ ČR, ukládán přímo do obalů pro jednotlivé druhy určených. K žádné dodatečné manipulaci zásadně nedochází.

Jednouúčelové jehly a stříkačky se likvidují vcelku, bez ručního oddělování ihned po použití jsou ukládány spolu s ostrými předměty do pevnostěnných spalitelných obalů bez další manipulace. Kryty na jehly se nevrací. Biologický a nebezpečný odpad se ukládá do oddělených krytých spalitelných nádob, či plastových vaků. Do stejných uzavíratelných kontejnerů je ukládán i ostatní nebezpečný odpad, likvidace je zajištěna smluvním partnerem. Tato společnost smluvně zajišťuje veškerou manipulaci s nebezpečným a biologickým odpadem. Likvidace komunálního odpadu je zajištěna nájemcem. Každá nádoba či obal je označena štítkem s uvedeným druhem odpadu. Max. doba od vzniku odpadu do konečného odstranění je 72 h. Odpad, není-li bezprostředně po skončení pracovní doby likvidován, je skladován ve zvláštní chladniče. Likvidace běžných tekutých odpadů je zajištěna ve výlevce. S odpady biologickými a nebezpečnými je nakládáno obdobně jako s pevnými (tzn. ukládání do speciálních nepropustných kontejnerů dodávaných smluvním partnerem).

17. *Prevence infekčních onemocnění, očkování a postup při mimořádné expozici personálu krví. Povinné hlášení při poranění ostrým ZP.*
Zdravotníci pracovníci nosí čisté ochranné prostředky, ve kterých se pohybují pouze v prostorách zdravotnických zařízení. Ošetřující si před a po každém vyšetření a ošetření pacienta myjí ruce teplou vodou a mýdlem, následuje usušení papírovými ručníky ze zásobníku a hygienická dezinfekce rukou dle řádu. Technika dle směrnice o doporučené technice mytí rukou MZ ČR (vyvěšeno v ordinaci). Dezinfekce rukou je prováděna vždy po zdravotnických výkonech u fyzických osob, po manipulaci s biologickým materiálem a použitým prádlem. U všech výkonů, kde je porušena integrita kůže, používáme pouze sterilní nástroje, sterilní pomůcky a sterilní rukavice individualizované pro každou osobu, v případě komunikace s tělesnými dutinami či porušené integritě kůže ještě sterilní ochranné masky. Při odběru biologického materiálu jsou používány jednorázové rukavice, stejně jako i při indikovaných lékařských úkonech.
Proočkovanost VHB: Očkován proti VHB jsou všichni pracovníci ordinace, je prováděna u praktického lékaře. Pravidelně jsou kontrolovány hladiny protilátek. Evidenci provádí vedoucí pracoviště. Proočkovanost je 100 %.
Po mimořádné expozici zdravotníka krví pacientů, při poranění a závažné kontaminaci kůže a sliznic se postupuje dle Metodického pokynu – Prevence virového zánětu jater č. 2/2008, článek 5, odstavec 2, 3.

18. *OOPP (osobní ochranné pracovní prostředky)*
Použití OOPP ve standardní podmínkách je specifikováno výše, v podmínkách epidemie/pandemie infekčních onemocnění je pro provoz v infekční zóně doporučeno použití: respirátoru typu FFP2 (při nedostatku chirurgickou roušku), jednorázového empíru, latexových či nitrilových rukavic a krytu očí (brýle nebo štít). Ordinace je vybavena zásobou OOPP na minimálně 2 měsíce pro případ vypuknutí epidemie/pandemie. Při práci v provozu s předpokladem minimálního možného výskytu infikovaných jedinců bude v době epidemie použita ochrana zdravotnických pracovníků respirátorem FFP2 (neinfekční zóna). Při pobytu ve zdravotnických zařízeních v době pandemie je všem pacientům doporučeno používat ochranu nosu a úst rouškou či respirátorem. Při odběru biologického materiálu (výtěř z oro – či nasopharyngu) u pacienta s příznaky akutní respirační infekce a při vyšetření pacienta s potvrzenou nákazou bude použit respirátor FFP2, overal/empír, čepice, brýle/štíť, dvoje rukavice.

19. Uchovávání vakcín – jsou-li používány

Vakcíny jsou kupovány přímo u výrobců, nebo distribučních firem, případně lékáren, doklad o jejich koupi je evidován, jsou transportovány do ordinace bez přerušení chladového řetězce při teplotě doporučené výrobcem (zpravidla 2-8 °C). Jsou skladovány v chladničce, která je zajištěna teploměrem s možností kontinuálního záznamu teploty (případně s manuálním odečtem). Teplota je pravidelně (alespoň 1x den) zaznamenávána a je o ní vedena písemná, či elektronická evidence, v případě porušení doporučeného teplotního rozmezí na dobu stanovenou jako maximální výrobcem vakcíny je vakcína znehodnocena. Vakcíny jsou aplikovány dle doporučení po předchozí dezinfekci kůže. Ostré odpady jsou likvidovány v souladu s ustanovením výše uvedeným.

20. Zajištění kontroly jakosti pitné vody a teplé vody v zařízení – obvykle zajišťuje majitel objektu

IV. Závěrečné ustanovení - (Provozní řád byl zpracován v souladu s platnou legislativou)

- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 324/2016 Sb., o biocidních přípravcích a účinných látkách a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o biocidech)
- Vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 372/2011 Sb., zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování
- Metodický návod – Hygiena rukou při poskytování zdravotní péče (věstník MZ částka 5/2012)
- MO 2/2008, Věstník MZ č. 2/2008: Metodický návod – prevence virového zánětu jater A (VHA), B (VHB), C (VHC), D (VHD) a E (VHE)
- MO 10/2016: Řešení problematiky infekce HIV/AIDS v ČR

Provozní řád zpracoval/a:	datum	jméno	podpis
Za dodržování řádu a jeho kontrolu zodpovídá:	datum	jméno	podpis
Řád schválen orgánem ochrany veřejného zdraví:	datum	jméno	podpis
S řádem seznámen personál:	datum	jméno	podpis